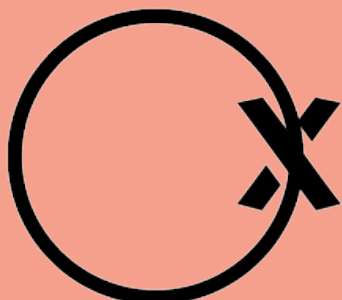
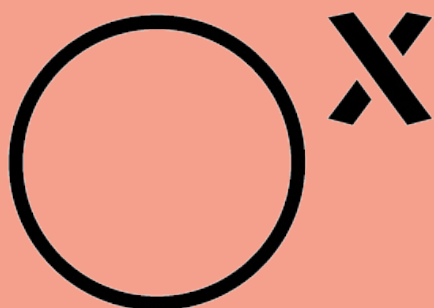

TDK 2025

TÉMAKIÍRÁSOK

BME ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI KAR
EXPLORATÍV ÉPÍTÉSZETI TANSZÉK
TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA 2025

WWW.EXPLORATIV.BME.HU
WWW.TDK.BME.HU

TARTALOM

- 1 Miért?
- 2 Általános információk
- 3 Témakörök
- 4 Extramuros
- 5 Intramuros
- 6 Superspace
- 7 Brutál Magyar!
- 8 Kérdések, kapcsolat

1 MIÉRT?

UTAZÁS, TEREPMUNKA IZGALMAS HELYEKEN

MEGVALÓSULÓ PROJEKTEK LEHETŐSÉGE

„HALHATATLANNÁ VÁLNI” + EXTRA TUDÁS

SZELLEMI KALAND

A tanszék által szervezett építészeti és régészeti interdiszciplináris kutatásokban, terepmunkában, valamint a tanulmányutakon részvételi lehetőséget kínálunk a legsikeresebb pályázóknak. Kutatási helyszíneink 2025/2026-ban: Egyiptom, Balaton-felvidék, Somló-hegy, illetve a lehetőségek függvényében további helyszínek Magyarországon és külföldön.

A tanszék régészeti és építészeti terepkutatásában és tanulmányútján részvétel Luxorban (Egyiptomban).

Törekszünk a megvalósítható munkák megépítésére itthon és külföldön is.

A hallgatói munkákat a korábbi évekhez hasonlóan a következő év tavaszán a FUGA - Budapesti Építészeti Központban rendezett kiállításon mutatjuk majd be.

A legsikeresebb munkák az X.collection-t, azaz a tanszéki gyűjteményt fogják gazdagítani, illetve az Magyar Építészeti Központ és Múzeum kiállításain is be fognak mutatkozni.

TEREPMUNKA, OKTATÁS, KUTATÁS,
KUTATÁS, OKTATÁS, TEREPMUNKA,
OKTATÁS, TEREPMUNKA, KUTATÁS,
TEREPMUNKA, OKTATÁS, KUTATÁS,
KUTATÁS, OKTATÁS, TEREPMUNKA,
OKTATÁS, TEREPMUNKA, KUTATÁS.

2 ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

ÜTEMEZÉS

2025. április 16.	Témahirdetés
2025. június 18.	Témapontosítás
2025. szeptember (pontosítás később)	Absztraktok leadása (hivatalos jelentkezés vége)
2025. november (pontosítás később)	Dolgozatok leadása
2025. november (pontosítás később)	TDK konferencia

JELENTKEZÉS

A tanszék az egyes kiírásokhoz kapcsolódó programok (helyszínbejárás, workshop, előadások stb.) szervezése miatt előzetes jelentkezést tesz lehetővé. Kérjük, hogy érdeklődés esetén az alábbi QR kódon és linken elérhető Google Form segítségével jelentkezzenek az egyes témákra. A programok szervezése során a jelentkezéskor megadott emailcímeken keresztül vesszük majd fel a kapcsolatot az érintettekkel. A jelentkezés véglegesítése szeptemberben, az absztraktok leadásával, az egyetemi TDK honlapon keresztül történik.

KÖVETELMÉNYEK

Az egyes kiírásokhoz tartozó követelményeket a kiírások sajátosságainak figyelembevétele mellett a későbbiekben határozzuk majd meg és az egyes témákra vonatkozóan külön közöljük. Az alkotóművészeti munkák esetében a leadás egy szöveges műleírásból és egy, a tervezett objektumot/építményt/installációt/stb. bemutató alkotásból (tabló, videó, makett stb.) áll. A tudományos dolgozatok esetében a leadandó munkarész egy nagyobb terjedelmű, illusztrált és hivatkozásokkal ellátott tanulmány. Mind a két esetben kötelező továbbá a konferenciára vetített előadással készülni.

ELŐZETES JELENTKEZÉS

<https://tinyurl.com/mt5m5ke2>

3 TÉMAKÖRÖK

EXTRAMUROS

INTRAMUROS

SUPERSPACE

Brutál Magyar!

A tanszék által a 2025-es TDK-ra meghirdetett négy témakör mindegyike szintézisre törekszik az erős és megalapozott elméleti háttér és az ahhoz kapcsolódó, abból felépített konkrét alkotó tevékenység (tervezés, építés, videókészítés stb.) között.

A témakörök a végleges jelentkezések függvényében a tervezett szekciókat jelentik, ugyanakkor a szekciók véglegesítése a jelentkezések véglegesítésének függvényében történik majd.

A kiírt témák mindegyike valós igényeken, élő intézményi-partneri kapcsolatokon és a tanszékhez kötődő kutatási témákon alapszik.

EXTRAMUROS

Napernyő
A Gyógyító háza

INTRAMUROS

Kőtengerek

SUPERSPACE

Az én Egyetemem
Mozgóképek

BRUTÁL MAGYAR!

Magyar brutalizmus szóban és betonban

4 EXTRAMUROS

Napernyő

A Gyógyító háza

Napernyő

Partnerek:

Hassan Fathy Survey Mission (Az Exploratív Építészeti Tanszék egyiptomi missziója)

Hungarian Archaeological Mission in Thebes - South Khokha Project (az ELTE Egyiptológia Tanszék és az Exploratív Építészeti Tanszék egyiptomi missziója)

*New Gurna, átlagos településszövet az egykori Fathy által tervezett és az azok helyén épülő új beépítésekkel.
fotó: Dávid Dóra*

FELADAT

Témafelelős: Dávid Dóra DLA, Vasáros Zsolt DLA

Mivel az Egyiptomban jellemző épületszerkezetek nem képesek megvédeni a belső tereket a túlmelegedéstől, aki csak teheti, légkondicionálóval veszik fel a küzdelmet a forrósággal. Emiatt azonban a sűrűn lakott területeken az utca forrósága emelkedik tovább, egy ördögi kört kialakítva. Nem reális feltételezni, hogy a rendelkezésre álló építőanyagokban jelentős változás következik be.

Az elkészítendő TDK pályamű egy olyan installáció terveit tartalmazza, mely a rendelkezésre álló anyagok felhasználásával képes passzív módon elősegíteni tartózkodási terek hőmérsékletkontrollját.

Beadandó: a megtervezett lakóegység bemutatását, megértését biztosító tervek, vázlatok, látványtervek, illetve makett(ek). Továbbiak (film, animáció, moodboard stb.) szabadon választhatók, ill. a konzulenssel egyeztetendők.

A szekcióban való részvétel feltétele a Tanszék által irányított 2025 őszi terepmunkán való részvétel. Ennek feltételei a szekció témvázatőivel külön egyeztetendők.

*A legendás Desert Cooler
fotó: Dávid Dóra, Luxor West Bank, 2022.*

HÁTTÉR

*„Én egy isten vagyok, és nem vagyok isten.
Akárhogy is, ti az én teremtményeim vagytok.
Én tartalak titeket életben.
Belül elmondhatatlanul forró vagyok, de a külsőm még forróbb.
Az érintésemtől elégtek, noha odafent forgok, az égen.
Nagy, lassú lélegzetvételeimtől megfagytok és megégtek, megfagytok és megégtek.
Egy szép napon fel foglak falni benneteket.
Egyelőre táplállak benneteket. Rettegjétek a tekintetemet.
Ne merjetek rám nézni.”*

Kim Stanley Robinson: A Jövő Minisztériuma

A klímaváltozás hatásai különösen érzékenyen érintik a bolygó száraz, napsugárzásnak erősen kitett területeit. Ezekben a régiókban sok helyütt megapoliszokban él több tízmillió ember, műszakilag rossz állapotú, ám tömeglakhatást biztosító konstrukciókban. A Nap forróságának kizárása az egyik legfontosabb építészeti konstruálási feladat ezen az égövön ma és a jövőben is. Enélkül százmilliók életkörülményei válnak egyre elviselhetetlenebbé, súlyos társadalmi feszültségekhez, elégedetlenség fokozódásához, esetleg fegyveres konfliktusokhoz vezetve.

KAIRÓ

Lakosság: ~ 15-20 millió fő

Évi legmagasabb hőmérsékletű hónap: július, átlag: 36 °C

Évi napsütéses órák száma: 3477 h

Jellemző épületszerkezet: 6-8 cm vtg. égetett téglakitöltőfal és vasbeton pillérváz, hőszigetelés nincs.

LUXOR

Lakosság: ~ 2-3 millió fő

Évi legmagasabb hőmérsékletű hónap: július, átlag: 41 °C

Évi napsütéses órák száma: 3986 h

Jellemző épületszerkezet: 6-8 cm vtg. égetett téglakitöltőfal és vasbeton pillérváz, hőszigetelés nincs.

PROGRAM

1. FÁZIS - SZAKIRODALMI KUTATÁS

A pályázati felhívás lényegét képező, száraz és trópusi éghajlatra kifejlesztett klimatudatos tervezésnek nagy hagyományai vannak, ezek alapszintű ismerete nélkülözhetetlen a pályaművek kidolgozásához. A kötelező és az ajánlott irodalmat hozzáférhetővé tesszük a jelentkezők számára az előzetes jelentkezés után is. A szakirodalmi feldolgozásnak a 2. fázis kezdete előtt le kell zárulnia.

2. FÁZIS - HELYSZÍNI MUNKA

A 2025 őszére tervezett terepkutatás helyszíni fázisában a kutatásban résztvevők elkészítik New Gourná település (Luxor nyugati part) hősziget-térképét és méréseket végeznek különböző szerkezetű épületek belső tereiben.

A település azért alkalmas épületszerkezeti kísérletekre, mert a Hassan Fathy által tervezett kupolás vályogépületek viselkedését és a napjainkban jellemző vasbeton vázas építési móddal létrehozott szerkezeteket is lehet mérésekkel ellenőrizni azonos külső körülmények között. A helyszínen lehetőség van égetett téglá és vályog építőanyagból kísérleti falazatokat építeni, egy-egy megoldási ötlet tesztelésére.

Ezeket az adatokat a kutatócsoport közösen készíti, az eredmények a csoporton belül mindenki számára hozzáférhetőek.

3. FÁZIS - TERVEZÉS

A TDK pályamű egy olyan installáció terveit tartalmazza, mely a rendelkezésre álló anyagok felhasználásával képes passzív módon elősegíteni tartózkodási terek hőmérsékletkontrollját.

Két megközelítés ajánlott:

- A helyszíni munka során azonosított lokális utcai hősziget árnyékolása, mérséklése New Gourná településen
- A falazott falak olyan geometriájának, árnyékolásának kidolgozása, mely vagy építés közben, vagy utólag installálva képes a falazat és ez által a belső terek felmelegedését mérsékelni.

Mindkét megközelítés esetében elvárás a javasolt megoldások nagyíthatóságának és sokszorozhatóságának biztosítása.

Hagyományos hűtőszervezet a folyadéktároló edények hűtésére
fotó: Dávid Dóra, 2023.

ÜTEMEZÉS

2025. április 16.	Témahirdetés
2025. június 18.	Témapontosítás
2025. szeptember	Absztraktok leadása (hivatalos jelentkezés vége)
2025. november eleje	Dolgozatok leadása
2025. november	TDK konferencia
2026.	A legsikeresebb projektek résztvevőinek terepkutatási és tanulmányút lehetőség Egyiptomban, illetve a tanszék más kutatási helyszínein

A Hassan Fathy Survey Mission munkáját bemutató kötetek:

A Ramesseum és a tűző nap a Nilus völgye felett.
fotó: Dávid Dóra, 2022.

A Gyógyító háza

Partnerek:

Hassan Fathy Survey Mission (Az Exploratív Építészeti Tanszék egyiptomi missziója)

New Gurna - átlagos településkép
fotó: Dávid Dóra, 2017

FELADAT

Témafelelős: Dávid Dóra DLA, Vasáros Zsolt DLA

Az orvosi ellátáshoz való hozzáférés egy kihívás a vidéki egyiptomi lakosságnak. A kórházak nagyobb városokban találhatóak csak; a közlekedés sokszor problémás, nehezen elérhető. Kisebb sérülésekkel így gyakran nem fordulnak hivatalos ellátóhelyhez az emberek.

Beadandó: a megtervezett szanitációs pont bemutatását, megértését biztosító tervek, vázlatok, látványtervek, illetve makett(ek). Továbbiak (film, animáció, moodboard stb.) szabadon választhatók, ill. a konzulenssel egyeztetendők.

New Gurna tervezett beépítése (Hassan Fathy) az ajánlott tervezési terület megjelölésével.

forrás: Expolratív Építészeti Tanszék, archiv tervek forrása: Rare Books and Special Collections Library, The American University in Cairo.

HÁTTÉR

Az orvosi ellátáshoz való hozzáférés egy kihívás a vidéki egyiptomi lakosságnak. A kórházak nagyobb városokban találhatóak csak; a közlekedés sokszor problémás, nehezen elérhető. Kisebb sérülésekkel így gyakran nem fordulnak hivatalos ellátóhelyhez az emberek.

Luxor nyugati partján, a Medinet Habu-i templom mellett rendel Butros doktor. A háza olyan, mint mindenki másé - szerény vályogépület, egy a sorban. Rendelési időben a házak előtt sorba rakott padokon gyülekeznek a fekete ruhába, fejkendőbe burkolt asszonyok - kezük között sok esetben egy kisebb-nagyobb sérülésekkel tarkított gyerek mocorog.

A doktor szerény körülményei ellenére biztosítja a korrekt ellátást - felírja a szükséges receptet, beköti a sebeket, ellátja tanácsal a betegeket.

A tervezési helyszín a Hassan Fathy által tervezett New Gurna település egy üresen maradt parcellája, a Fathy által tervezett és nemrég felújított mecset és a vasbeton vázas, vélhetően 80'-as években épült iskola között.

A feladat a Butros doktorhoz hasonló, többnyire magányosan dolgozó gyógyítóknak komfortosabb körülményeket biztosító, kisméretű középület tervezése, mely a rendelőn és a várótermeken kívül kiegészül orvosi szálláshellyel és egy olyan oktatóhellyel, ahol az iskola kihelyezett egészségügyi, higiénés órákat tud tartani.

A tervezés során figyelembe kell venni az éghajlati adottságokat, a háznak gépi hűtés nélkül is biztosítania kell a megfelelő komfortkörülményeket. Kifejezetten ajánlott a lehető legtöbb szerkezetben biológiailag lebomló anyagok használata.

PROGRAM

Tervezési program (összesen kb. 310 m²)

Rendelő:

1 váróterem, zárt és fedett-nyitott térrel együtt, 30-40 várakozó fő részére

Betegek számára használható mosdó, külön gyerekmosdó + takszer

1 asszisztensi szoba (közvetlenül a váróból nyílik, van külső megközelítése is) - 15-20 m²

2 orvosi szoba (asszisztensi szobából nyílik) - 15-20 m² /db

Személyzeti mosdó és öltöző, 1 ffi, 1 női

Takarítószerter - 2 m²

Gyógyszerraktár (klimatizált helyiség és beépített hűtő, természetes fény kizárva) - 5-8 m²

2 betegmegfigyelő szoba (asszisztensi szobából nyílik) - 10 m² / db

(megközelítőleg 140 m²)

Oktatóterem:

Oktatóterem (külön bejárat) 30 gyerek részére, fedett-nyitott térkapcsolattal, önálló mosdóval (megközelítőleg 50 m²)

Orvosi lakás / családnak:

Belső udvar vagy terasz – 20 m²

Vendégfogadó szoba – 20 m²

Családi nappali – 15 m² Konyha – 10 m²

Hálósobák: 2x12 m²

Mosdó

Tyúkól

Kültéri tároló (garáznak vagy istállónak használható helyiség)

(megközelítőleg 85 m²)

Orvosi lakás / ideiglenes szállás:

Előtér - 2 m²

Konyha-Nappali – 20 m²

Hálósoba - 12 m²

Fürdőszoba

(megközelítőleg 35 m²)

New Gurna - a mecset, mögötte a tervezési terület, a háttérben a Völgy határát jelző hegylánc.
fotó: Tihanyi Balázs, 2018.

ÜTEMEZÉS

2025. április 16.	Témahirdetés
2025. június 18.	Témapontosítás
2025. szeptember	Absztraktok leadása (hivatalos jelentkezés vége)
2025. november eleje	Dolgozatok leadása
2025. november	TDK konferencia
2026.	A legsikeresebb projektek résztvevőinek terepkutatási és tanulmányút lehetőség Egyiptomban, illetve a tanszék más kutatási helyszínein

Az Exploratív Építészeti Tanszék 2025-ös TimeSpaceExistence kiállítási katalógusa a HAMT-SKP munkájáról:

Az Exploratív Építészeti Tanszék által afrikai helyszínekre javasolt feladatok eredményeit bemutató kötetek:

Catalogue
Hassan Fathy

a Role Model
for the Past or
the Future?

Catalogue
Mass Housing
Customization

Egypt's
Challenge

Catalogue
László Mester
de Parajd

an Architect in
Africa

Catalogue
Student
Projects

2017-2023

Catalogue
School for
Senegal

Students'
Architectural
Experiment

*A tervezési területek New Gurna település központjában a mecset körül.
fotó: Tibai Friderika, 2017.*

5 INTRAMUROS

Kötengerek

Kötengerek

Kötenger
fotó: Molnár Csenge

Szállás Intragna közelében Ticinoban, 2023 november
fotó: Molnár Csenge

FELADAT

Témafelelős: Molnár Csenge Virág

Avulkáni és mészkő eredetű hegységeink környezetében megtalálható települések építészetét nagyban meghatározza a kő, mint helyi anyaghasználat. A természeti képződményként jelen lévő bazalt, andezit kőtengerek és mészkő karrmezők jól szemléltetik meglévő, helyhez köthető természeti erőforrásainkat.

A szárazkő építés hagyománya régre nyúlik vissza, Európa számos országában felfedezhető a karakteres helyi építőanyag felhasználásával létrehozott települések. A táj szerves részeként megjelenő építmények a mai napig őrzik a tradíciót. A ma már elszigetelt, a nagyvárosoktól távol eső természetközeli települések helyzete aggasztó képet mutat. A kicsiny falvakban beszűkülő lehetőségek az emberek, legfőképp a fiatalok elvándorlásához vezet, ezáltal az épületállomány karbantartása nehezen kezelhető.

Minden épület sajátos minőség hordozója. A helyben rejlő potenciál, az értékek felfedése és kihangsúlyozása szükséges a tradíciók továbbéléséhez.

Beadandó: a megtervezett beavatkozás bemutatását, megértését biztosító tervek, vázlatok, látványtervek illetve modell(ek). Továbbiak szabadon választhatók ill. a konzulenssel egyeztetendők.

Extra: Közös építésen alapuló mesterségbeli tudás elsajátítása tanulmányút keretében a jelentkezői létszám függvényében.

HÁTTÉR

A Svájc és Olaszország határán húzódó Antrona-völgy, Ossola völgyei közül az egyik legkevésbé érintett a tömegturizmus által. Elszigetelt, magányos, nyers. Ezek azok a jelzők, amelyeket az alpesi irodalom mindig is az Antrona-völgyhöz rendelt. Elmondható, hogy ez a térség megőrizte ősi képét, ahol az emberi jelenlét nyomai még mindig szerényebbek, mint a régió bármely más hegyek között húzódó völgyében.

A tervezési területként szolgáló kicsiny falu, Borgomezzavalle község 2016. január 1-jén alakult meg a szomszédos Seppiana és Viganella községek egyesítésével. Előbbi etimológiai eredete (Silva Plana) sík erdőkre vagy ligetekre utal, bár valójában a falu sík területeit az ottani lakosok nagy nehézségek árán alakították ki a hegyoldalon. A vasbányák kihasználásának idején Seppiana a jómódú mesterek központja volt. Viganella jelenti a központi települést az Antrona-völgyben. Történeti központja mai napig őrzi helyi sajátosságait, távol maradva a tájidegen beépítésektől. A piemonti vasipar története nem képzelhető el ezen közösség története nélkül.

Borgomezzavalle lakossága 2019-ben 320 fő volt. A csökkenő népességszámmal rendelkező település az elnéptelenedés határán mozog, a helyi kisközösség által már nem karbantartható épületállomány ezzel párhuzamban folyamatosan romlik, a kőhalmok gyarapodnak.

Viganella, 2022 június
fotó: Rolf Gruber

PROGRAM

Beavatkozások:

A tervezés elsődleges célkitűzése a település mai helyzetére, az üresen álló kihasználatlan épületállományra és elvándorlásra irányuló válaszlehetőségek felvázolása a hely értékeinek feltárásával és továbbörökítésével. Az építészeti beavatkozások léptéke a település egészére adott megoldási kísérletektől egészen az akupunktúraszerű mikrobeavatkozásig terjedhet.

Az üresen álló kőházak rendszerszintű, egy koncepcióra felfűzhető hasznosítására milyen lehetőségeket rejt a meglévő városszövet? Mik azok a funkciócsoportok, amelyek a helyi közösség támogatása mellett a helyben rejlő lehetőségeket kinyitja tágabb közönség számára egyaránt?

Tervezési szempontok:

- _ helyazonosság
- _ helyi építőanyagok használata
- _ valós problémákra való reagálás
- _ a helyi lét jellemvonásai

Javasolt előkutatási irányok:

- _ Szárazkő építés, mint mesterségbeli tudás
- _ Regionális kőépítészet hagyományai Olaszország és Svájc határán
- _ Adaptív újrahasznosítási módszerek nemzetközi viszonylatban

Olvasni / nézni való:

- _ Film: Le otto montagne / 2022 / magyar cím: Nyolc hegy
- _ Projekt: Million Donkey Hotel / Építész: feld72 / link: <https://feld72.at/en/million-donkey-hotel>
- _ Tanulmány: The historical stone architecture in the Ossola valley and Ticino.

Részletes fotódokumentáció, tervezéshez szükséges rajzok és segédanyagok szeptemberben!

Seppiana
foto: Frank28883 Flickr

Borgomezzavalle
foto: Frank28883 Flickr

ÜTEMEZÉS

2025. április 16.	Témahirdetés
2025. június 18.	Témapontosítás
2025. szeptember	Absztraktok leadása (hivatalos jelentkezés vége)
2025. november eleje	Dolgozatok leadása
2025. november	TDK konferencia
2026.	Tanulmányút a jelentkezők függvényében

*Viganella, 2017 október
fotó: Dino Solivani*

6 SUPERSPACE

Az én Egyetemem

Mozgóképf

Az én Egyetemem

Alternatív térhasználat - inspiráció
Terbe Rita

A Királyi József Múzeum lépcsőháza
forrás: <https://tudastarepitesz.bme.hu>

FELADAT

Témafelelős: Terbe Rita DLA

„A régi épületek technikai és szerkezeti adottságaiból ... következően az átalakítási lehetőségek végesek. Az épület örökölt morfológiai adottságait azonban hiba volna a maga hátrányaival és korlátaival tudomásul venni.” Maja Lorbek – Régi terek új lehetőségei: az iskolafelújítások.

(forrás: NEXT GEN a tanulás rendszerei, terei és műhelyei, Ipartanszék füzetek No.12. 2022, Budapest)

Beadandó: a megtervezett beavatkozás bemutatását, megértését biztosító tervek, vázlatok, látványtervek illetve modell(ek). Továbbiak szabadon választhatók ill. a konzulenssel egyeztetendők.

Extra: A legjobb tervek megvalósítását a lehetőségek függvényében igyekszünk elősegíteni!

PROGRAM

Feladat:

Az egyetemünk rendszere átalakulóban van.

Oktatási és közösségi tereink pedig átalakulás előtt állnak.

Fogalmazzuk meg együtt "az én egyetemem" megújuló oktatási és közösségi tereit! Vizsgáljuk meg jelenlegi tantermeinket, előadóinkat és közlekedőinket. Gondoljuk végig, mely terek támogatják legjobban a tanulás folyamatát?

Teendő:

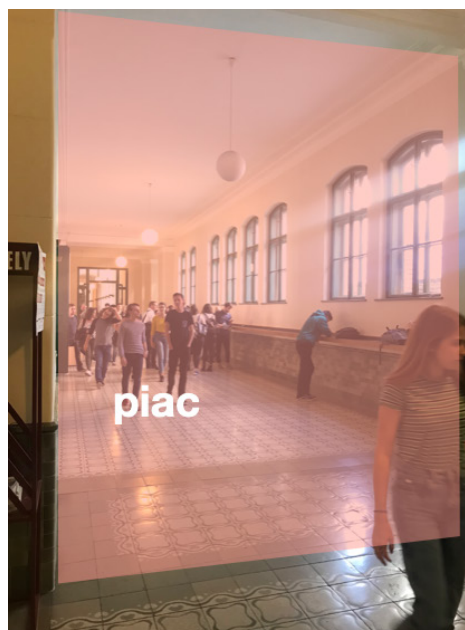
Adjunk tereinknek új identitást, új tartalmat és nevezzük őket nevükön:

- piac - a találkozás, az információcsere és a párbeszéd tere, ahol a test és szellem táplálékra talál
- olvasóterem - az egyéni és közös tanulás csendesebb tere
- silencium - kisebb-nagyobb csoportos, vagy egyéni tevékenység tere
- adaptív tér - amely időben változó használatú: egyéni és /vagy közös tanulás zajosabb tere, vagy kiállítások színtere
- mozi - sötétebb téröbölben nagylétszámú informális és formális előadás tere
- zug - talált terek, amely kedvenc és titkos egyéni helyek

Háttéranyag:

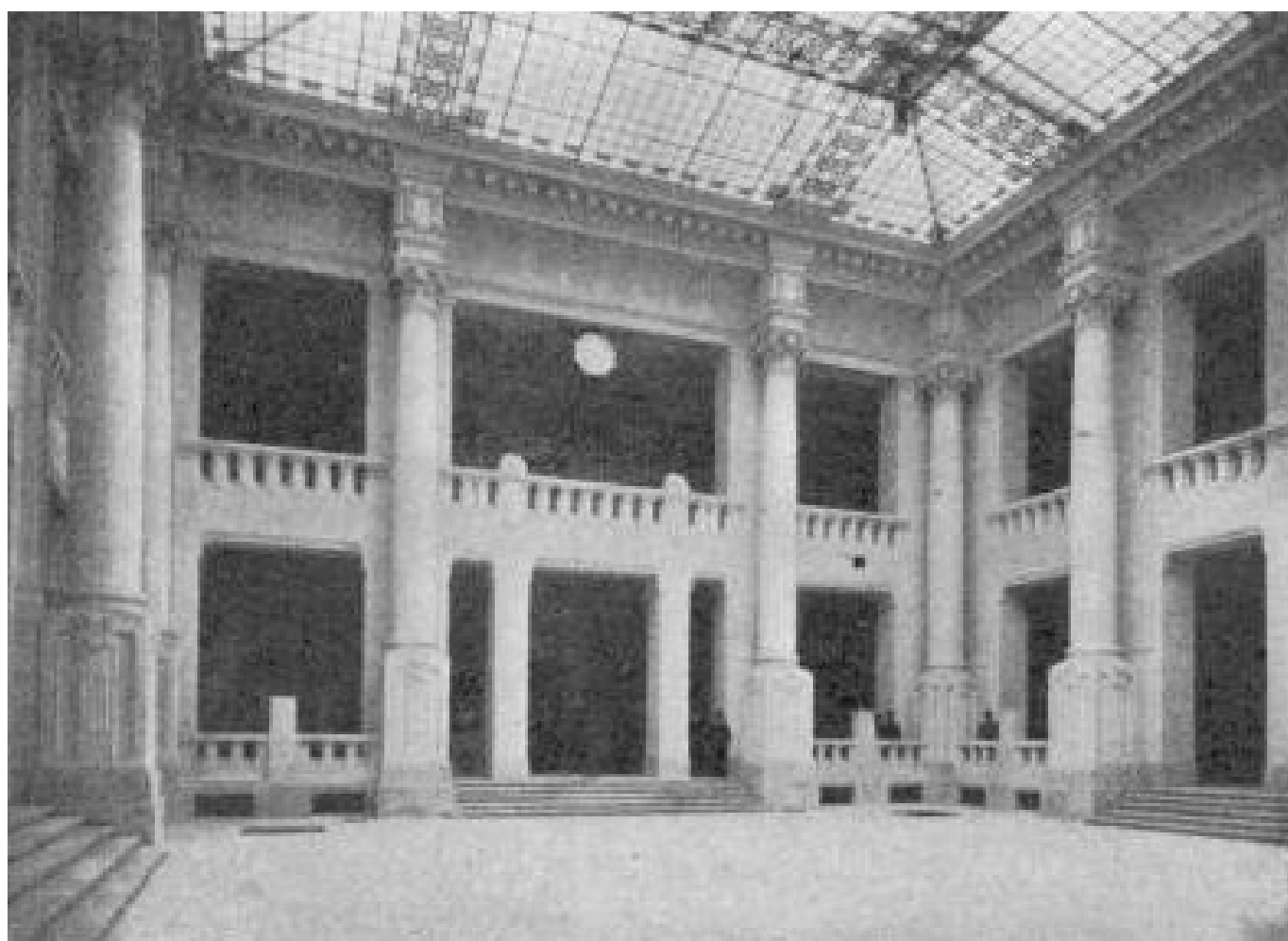
NEXT GEN a tanulás rendszerei, terei és műhelyei, Ipartanszék füzetek No.12. 2022, Budapest letölthető:

https://drive.google.com/file/d/1BJ7FQK33UX4LoAULTgE_OIsYkurE7bfZ/view?usp=sharing

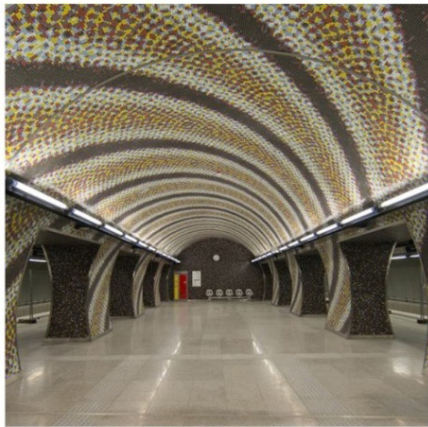
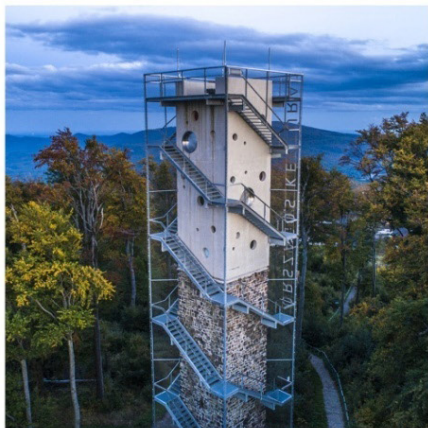
ÜTEMEZÉS

2025. április 16.	Témahirdetés
2025. június 18.	Témapontosítás
2025. szeptember	Absztraktok leadása (hivatalos jelentkezés vége)
2025. november eleje	Dolgozatok leadása
2025. november	TDK konferencia

A Királyi József Múzeum aulája
forrás: <https://tudastarepitesz.bme.hu>

Mozgóképf

A Praxis tárgy korábbi, feldolgozásra választható alkotásai
Szabó Dávid

FELADAT

Témafelelős: Szabó Dávid DLA

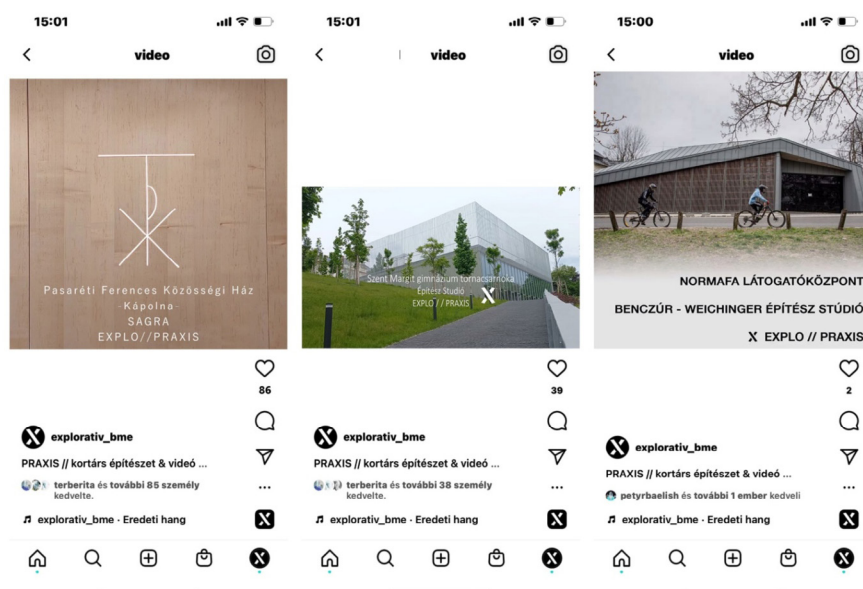
Az építészet kommunikációs csatornái korszakonként változnak.

Miképp jut el egy építészeti beavatkozás híre a közönséghez? Ez fontos kihívás az építész szakma számára.

A jelen korban a rövid videós formátumban történő kommunikáció kiemelten fontos.

Beadandó: max.3 perces építészeti videó, max. 5 oldal elméleti írás a kiválasztott épületről.

Extra: a legsikeresebb projekteket kiállításon és a Tanszék médiafelületein bemutatjuk.

A Praxis tárgy korábbi videoi
Szabó Dávid

PROGRAM

Feladat:

Minőségi kortárs magyar épületek bemutatásával kísérleteztünk az Építőművészeti Specializáció PRAXIS tárgyának keretein belül. Ennek sikereire és tapasztalatira építve hirdetjük meg jelen TDK kiírásunkat.

Mivel a korábbi videók lehetőségei a tárgy tematikából adódóan mind időben, mind témában korlátozottak, a TDK mint műfaj ezeket a lehetőségeket tágitja ki szabadabb témaválasztással, mélyebb tartalommal, tágabb időkerettel.

Az idei év témája a minőségi kortárs magyar épületek bemutatásával foglalkozik.

Mely épületek tartják a hallgatók példaértékűnek a közelmúlt hazai építészetből?

Ezeket milyen módon lehet közérthetően videós formátumban bemutatni?

Milyen eszközök vannak arra, hogy az így elkészült videókat a különböző platformok 'felkapják'?

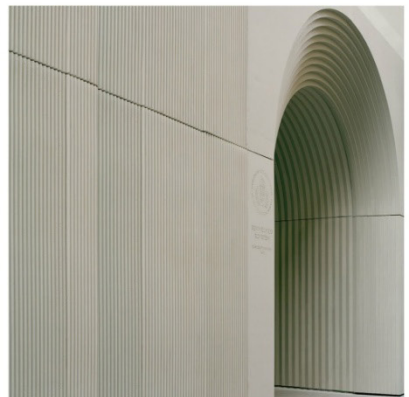
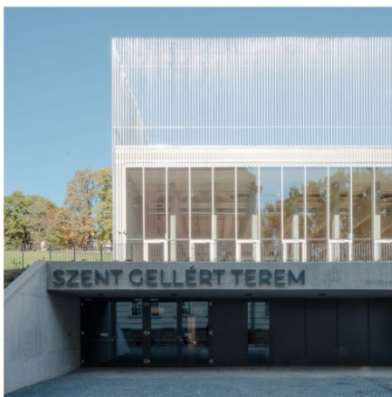
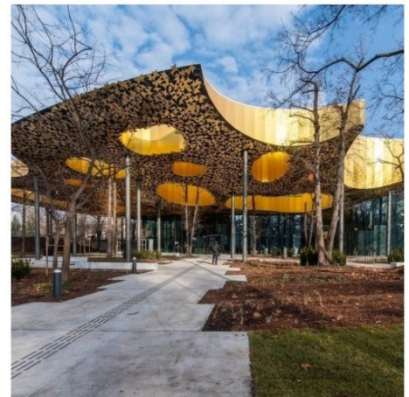
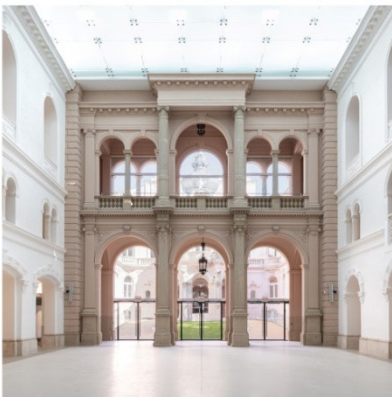
Ezekre a kérdésekre keressük a választ a TDK keretében.

Feladatot ajánlott 2, maximum 3 fős csapatban elkészíteni.

A választott témavezető bevonásával kiválasztani egy, a közelmúltban épült emblemikus hazai épületet.

A kiválasztott épületet videós formátumban kell feldolgozni, amely bemutatja az épületet, környezetét, belső téri kapcsolatait, tereit, részleteit.

Támogatjuk továbbá, hogy a bemutatás tartalmazzon tervrajzokat, interjút az építésszel stb.

A Praxis tárgy korábbi, feldolgozásra választható alkotásai
Szabó Dávid

ÜTEMEZÉS

2025. április 16.	Témahirdetés
2025. június 18.	Témapontosítás
2025. szeptember	Absztraktok leadása (hivatalos jelentkezés vége)
2025. november eleje	Dolgozatok leadása
2025. november	TDK konferencia

A Praxis című tárgy legjobb videoi elérhetők a Tanszék közösségimédia felületein
Szabó Dávid

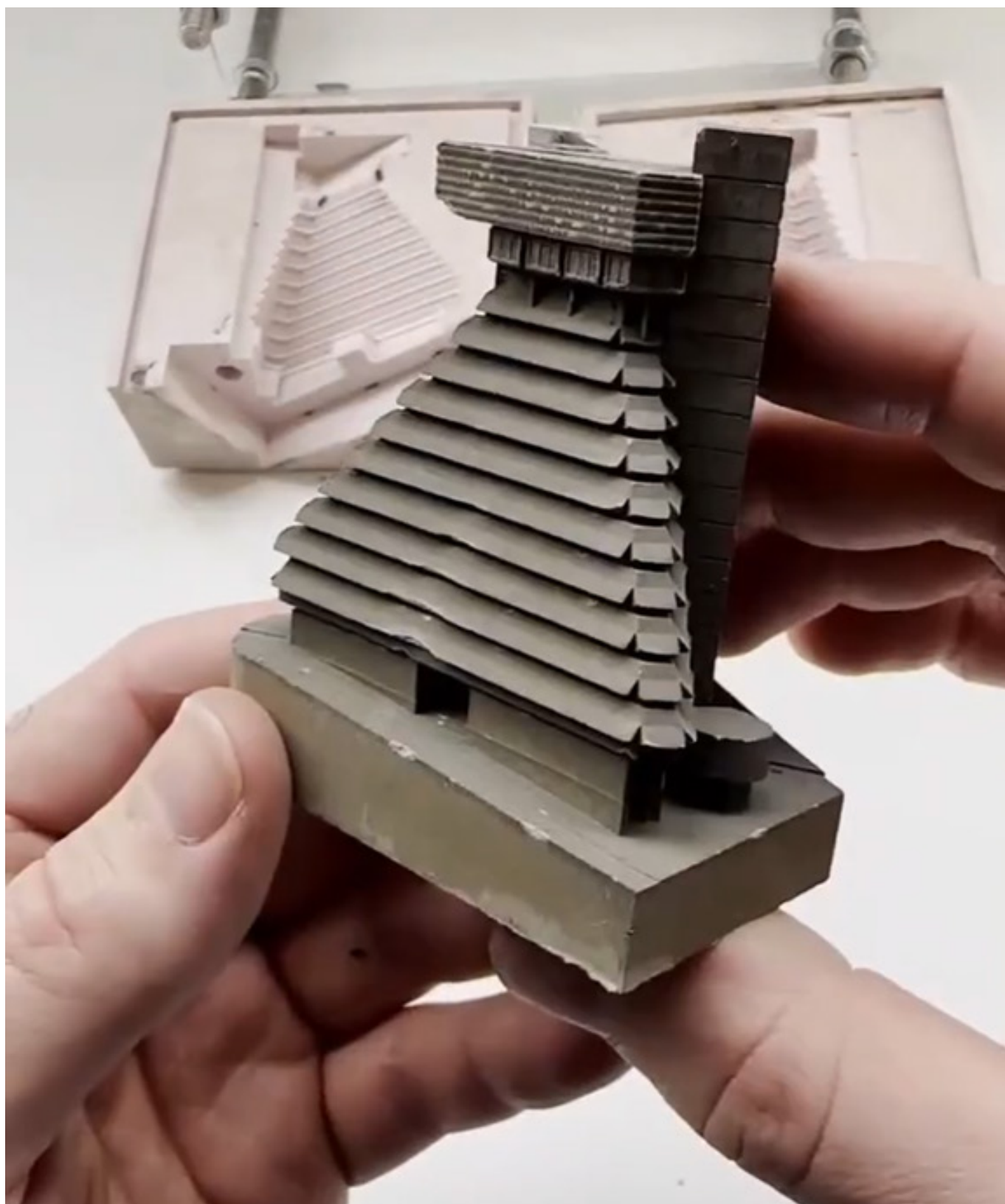

7 BRUTÁL MAGYAR!

Partner:

Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ

Magyar brutalista építészet - szóban és betonban

Miniatűr beton brutalizmus
forrás: Hype and Hyper

A Brutalista című film plakátképe
forrás: A24

FELADAT

Témafelelős: Szécsi Zoltán DLA, Vasáros Zsolt DLA, Sági Gergely DLA

A korszak ikonikus, de több esetben veszélyeztetett (vagy már elveszett) épületeinek számbavétele és rendszerezése, fotódokumentáció készítése, majd mindezen vizsgálatok egy összegző tanulmány formájában történő közrebocsátása régi adóssága a hazai szakmának.

A Brutalista című film által gerjesztett érdeklődést kihasználva a Magyar Építészeti Múzeum nagyszabású kiállítással készül a témből, amelyhez a kiírásunk kapcsolódik. A pályázóktól így a vizsgált épületekről nem csak leírást és egyedi, művészi igényességű dokumentációt várunk, hanem olyan látványos (beton) maketteket, amelyek legjobbjai

Beadandó: a TDK ajánlások és szabályok szerint elkészített szöveges munkarész, grafikus dokumentáció, illetve a szekció jellegéből fakadóan kiemelten fontos a makett, melynek léptékét és részletezettségét a választott épület(-ek)hez igazítva a konzulenssel egyeztetve kell meghatározni.

Extra: a legjobb alkotások a MÉM MDK őszi, tematikus kiállításán is szerepelhetnek majd.

ÜTEMEZÉS

2025. április 16.	Témahirdetés
2025. június 18.	Témapontosítás
2025. szeptember	Absztraktok leadása (hivatalos jelentkezés vége)
2025. november eleje	Dolgozatok leadása
2025. november	TDK konferencia

HÁTTÉR

Mi magyarok itt Európa közepén részesei vagyunk egy jól körülhatárolható történelmi, földrajzi, társadalmi, kulturális összefüggésrendszernek, ami folyamatosan hatással van ránk, alakít bennünket, és kölcsönhatásban áll velünk.

A minket körülvevő Európa jelenségeit, megnyilvánulási formáit folyamatosan megpróbáljuk megérteni, és a mindenkori jelenünkre leképezni. A saját képünkre formálni. Anyagi erőnkkel, szellemi felkészültségünkkel hozzátenni - nota-bene még alakítani is rajta. Hallatni a saját hangunkat. Kivételes időpillanatokban, kivételes elméknek - Bartók, Lechner, Csontváry, csupán néhány kiválasztott, szemléltetésül - ez időről-időre, sikerült is. E szerencsés időpillanatokban születik újjá (újul meg) a mi európai identitásunk. De ezek a magyar hozzájárulások (Hungaricumok?) továbbra is csak a nagy egészben értelmezhetők. És ez jól is van így... Mert itt van a helyünk, ahol vagyunk!

Nincs ez másképpen az építészet terén sem - a középkortól a jelenünkig bezárólag. És itt érkezünk el a dolgozat témájául szabott időintervallumhoz, a huszadik század második felének a hatvanas és nyolcvanas évek közötti szakaszához.

A Modern mozgalom a huszadik század közepére konszolidálódott. Kezdetben elszigetelt, avantgárd törekvései nem csak a művészet, hanem a nyugati civilizáció táptalajából kinövő, egymással versengő társadalmi berendezkedések (kelet kontra nyugat, kapitalizmus kontra kommunizmus) halmazainak is meghatározó sztenderdjeivé váltak, világszerte. Alapelvei társadalmi szinten is kikristályosodtak (indusztriális társadalom). Mindez az építészetben az úgynevezett International Style égisze alatt ipari méretekben is meghatározóvá vált. Míg nem a léptékváltásból eredő, mindenre rátelepülő, mindent mást elnyomó jelenléte végezetül látványos kudarcba fulladt, hogy aztán a hetvenes-nyolcvanas évek fordulójára megérkezzen az antitézise is, a posztmodern (posztindusztriális) társadalom (és építészet), nem kisebb (utólag már jól látható) kudarccal kecsegtető korszaka...

Volt azonban egy reménykeltő időszak és egy irányzat, ami, ezt megelőzően, még a saját (modernista) rendszerén belül próbált kitörni az arctalanná és embertelenné váló, rendszerszintű modernizmus fojtogató sivárságából, és - az ipari sztenderdek megtartásával - az avantgárd ősforráshoz való visszatérés vágyával próbált meg új, kreatív energiákat fölszabadítani. Ezt az irányzatot nevezzük brutalista építészetnek.

A brutalista építészet mára kultikus státuszt tudhat magáénak. Sajátos enigma, végtelenül megosztó jelenség, ami mindenkit megnyilvánulásra készítet. Cikkek és szakkönyvek sora foglalkozik a jelenséggel, intenzíven kutatják, lankadatlan serénységgel igyekeznek kimutatni máig tartó hatását - több-kevesebb eredménnyel...

PROGRAM

A kelet-európai (volt kommunista) országok az ötvenes évek végétől sajátos önkifejezési módot találhattak a brutalista építészetben, amely felismerés minden bizonnyal a szovjet-orosz avantgárd igen erőteljes ultraradikális baloldaliságban gyökeredzik. A szocreál korszaka után a Szovjetunió, Jugoszlávia, Bulgária, Csehszlovákia hivatalos (állami) építésze igen élénk ideológiai érdeklődést mutatott e régi-új esztétika iránt. Hiperaktivitása az új idők radikális, a múlttal nyíltan szakítani kívánó ideológia hatásos identitásképző erejét vélte felfedezni benne („...a múltat végképp eltörölni...”).

És mi volt a helyzet Magyarországon? Erős nyugati gyökerekkel, konzervatív beidegződésekkel, liberális elhajlásokkal? A kutatás ezt a szocreál és a posztmodern közötti időszakot és területet teszi vizsgálata tárgyává, azon belül is. A kommunizmusnak ebben a kulturális értelemben gazdag és szellemi értelemben pezsgő, ámde súlyos ellentmondásokkal terhelt időszakában – a hatvanas évek elejétől a hetvenes évek végéig. Amikor kezdetben még egy nyelvet beszélt a fiatal Makovecz Sárospatakon, Bán Nyíregyházán, Ruttkay Veszprémben és Ajkán, Virág Budapesten, Lázár és Reimholz Budapesten és Székesfehérváron. Mert volt közös nevező. De mi volt valójában ez a közös nevező? Lehet-e egyáltalán magyar brutalizmusról beszélni, és ha igen, milyen kritériumok mentén tehetjük ezt meg? Mik az ismérvei? Milyen ismert emlékei – az esztelen pusztítás túlélői – maradtak fenn, és ezek mára milyen állapotban vannak? Melyek azok, amik végleg eltűntek? Vannak-e még fölfedezésre (vagy éppen értő besorolásra) váró reprezentánsai? Lehet-e kategorizálni az épületeit, vagy akár magát a jelenséget? Vannak-e sajátosságai? És így tovább...

A fenti kérdések további boncolására tehetne kísérletet a kutatás. A hazai szakirodalomban és szakmai gondolkodásban a brutalizmus témakörének érdemi tárgyalásával nemigen találkozni. Nemzetközi jelenségének és jelentőségének ismerete és megértése a szakmai tudat szürke zónájában vesztegel, hazai megnyilvánulásaira pedig mintha még rá sem ismeretünk volna...

A korszak még élő szereplőinek megszólaltatása, emlékeik lejegyzése (interjúk), a fellelhető írásos és tárgyi emlékek (épületek, objektumok) számbavétele és rendszerezése, fotódokumentáció készítése, majd mindezen vizsgálatok egy összegző tanulmány formájában történő közrebocsátása régi adósság rész-törlesztéséhez járulhat hozzá. Forrásigényű adalékokkal szolgálhatja, és talán új szempontokkal gyarapíthatja is a korszak még előttünk álló további kutatásának imperatívuszát.

Sárospatak, Bodrog Áruház
Makovecz Imre, 1969

8 KÉRDÉSEK, KAPCSOLAT

ÜTEMEZÉS

2025. április 16.	Témahirdetés
2025. június 18.	Témapontosítás
2025. szeptember (pontosítás később)	Absztraktok leadása (hivatalos jelentkezés vége)
2025. november (pontosítás később)	Dolgozatok leadása
2025. november (pontosítás később)	TDK konferencia

KÉRDÉSEK

A TDK-val kapcsolatos kérdésekkel, kérésekkel az alábbi személyekhez lehet fordulni:

Kari TDK adminisztráció:

Halmos Balázs PhD (KTDB elnök), **Vajk Rita** (KTDB titkár)

Tanszéki TDK adminisztráció, általános információk:

Sági Gergely DLA (Tanszéki TDK felelős)
sagi.gergely@epk.bme.hu

Honlapok/Instagram:

www.tdk.bme.hu
www.explorativ.bme.hu
[@explorativ_bme](https://www.instagram.com/explorativ_bme)

ELŐZETES JELENTKEZÉS

<https://tinyurl.com/mt5m5ke2>

